Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

29.11.2022

Eduskunta
Hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

Asia: Ehdotus neuvoston suositukseksi koskien unionin koordinoitua lähestymistapaa kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseen

Komissio julkaisi ehdotuksen neuvoston suositukseksi koskien unionin koordinoitua lähestymistapaa kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseen (COM(2022) 551 final) 18.10.2022.

Komission puheenjohtaja von der Leyen esitteli viiden kohdan suositusehdotuksen päämiehille Eurooppa-neuvoston kokouksessa 20.-21.10.2022 ja päätelmissään Eurooppa-neuvosto totesi, että suositusta koskevaa työtä olisi edistettävä nopeasti.

Suosituksesta on neuvoteltu neuvoston PROCIV-CER-työryhmässä. Neuvoston työryhmän maanantain kokouksessa 28.11 saatiin muodostettua alustava yhteinen näkemys ja asia etenee Coreper -valmisteluun 7.12 I-kohtana.

Suomen kanta ja yhteys kansalliseen valmistelutyöhön

Suomi pitää tärkeänä, että EU-tason yhteistyötä kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi tiivistetään. Suomi katsoo, että ehdotus neuvoston suositukseksi ja siihen sisällytetyt toimet ovat tärkeitä askeleita yhteistyön tiivistämiseksi. Suomelle on tärkeää se, että kriittisen infrastruktuurin suojaamista tarkastellaan kokonaisvaltaisesti ja Suomi pitää hyvänä, että suosituksessa huomioidaan myös asiaan liittyvät kyber- ja hybridiulottuvuudet. On tärkeää, että EU kykenee vastaamaan yhtenäisesti EU-maihin kohdistuviin vaikuttamisyrityksiin. Suomi tukee EU-NATO-yhteistyössä jo voimassa olevaa ja toimivaa rakenteellista vuoropuhelua. (EU/1357/2022)

Suomi korostaa, että kriittisten järjestelmien suojelu on tärkeää nähdä kokonaisuutena ja että jatkuvuudenhallinta sekä häiriönsietokyvyn kehittäminen ovat keskeisessä asemassa Euroopan kriittisen fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurijärjestelmien turvallisuuden ja toimintakyvyn parantamisessa. Tällä hetkellä elintärkeiden infrastruktuurien suojaamis-ta koskevat nykyiset puitteet eivät ole yhteismitallisia, eivätkä riittäviä suojaamaan Euroopan kriittistä infrastruktuuria ja siihen kytkeytyviä palveluita. (U 71/2020 vp)

Suomi katsoo, että kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva CER-direktiivi on sekä EU-tasolla että kansallisesti yksi keskeisimmistä välineistä häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi. CER-direktiivi edellyttää Suomelta uusia toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia, kuten kriittisten toimijoiden tunnistamiseen ja valvontaan liittyviä viranomaistehtäviä. Tällä hetkellä Suomessa ei kansallista kriittistä infrastruktuuria, kriittisiä sektoreita tai toimijoita ole määritelty lainsäädännön tasolla. (U 71/2020 vp)

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

29.11.2022

Valtioneuvoston ajankohtaisselonteon turvallisuusympäristön muutoksesta (VNS 1/2022) mukaan CER-direktiivin tehokas täytäntöönpano Suomessa vahvistaa kansallisten kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä. Selonteossa todetaan, että nykytilanteessa on perusteltua kiirehtiä direktiivin täytäntöönpanoa. Suomi tukee komission suositusehdotuksen tavoitetta edistää häiriönsietokykyä parantavia toimenpiteitä jo ennen CER-direktiivin voimaantuloa ja direktiivin ripeää saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Sisäministeriö on lähiviikkoina asettamassa CER-direktiivin täytäntöönpanoa koskevan lainsäädäntöhankkeen. Hanke koskettaa laajasti valtioneuvoston ministeriöitä. Hankkeen toimikausi ulottuu vuoden 2024 loppuun asti. Valtioneuvoston ajankohtaisselonteon linjauksen mukaisesti hankkeen tavoitteena on vahvistaa lainsäädännöllä kriittisen infrastruktuurin kriisinkestävyyttä, parantaa toimijoiden häiriönsietokykyä sekä jatkuvuudenhallintaa ja siten vahvistaa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä ja kansallista turvallisuutta.

CER-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä on mahdollista tarkastella ja kehittää kriittisen infrastruktuurin tilaa ja sitä koskevaa sääntelyä myös laajemmin kansallisista lähtökohdista ja tarpeista käsin. CER-direktiivi on minimisääntelyä ja komissio on valmistelussa kannustanut jäsenvaltioita arvioimaan kansallisia lisätarpeita.

Lainsäädäntöhanke tulee huomioimaan vaikeutuneen turvallisuusympäristön ja valmisteilla olevan ehdotuksen neuvoston suositukseksi koskien unionin koordinoitua lähestymistapaa kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseen. Kansallista valmistelua ja erityisesti eri sektoreiden nykytilan kartoitusta tukee suosituksen edotukset kriittisiä infrastruktuureja koskevista stressitesteistä.

Suomi suhtautuu myönteisesti ehdotettuihin stressitesteihin, mutta korostaa, että itse testien suorittamisen tulisi olla kansallisessa toimivallassa, perustuen kuitenkin yhteisiin komission laatimiin kriteereihin. (EU/1357/2022)

Suomi näkee hyvänä, että suosituksessa huomioidaan laajempi EU:ssa tehty työ, jolla parannetaan hybridiuhkiin varautumista ja vastaamista. Suomi on edistänyt EU:n yhteistä toimintaa hybridivaikuttamiseen vastaamisessa ja pitää hyvänä, että strategisessa kompassissa sovitusta hybridityökalupakista tulisi mahdollisimman hyödyllinen ja operatiivinen väline myös kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvaan vaikuttamiseen vastaamisessa. (EU/1357/2022)

Suomi suhtautuu myönteisesti ehdotukseen komission selvitystyöstä jäsenvaltioita toisiinsa yhdistävistä ja Eurooppaa muuhun maailmaan yhdistävästä merenalaisesta kaapeli-infrastruktuurista, sekä ehdotukseen niiden toimenpiteiden määrittämiseksi, jotka voidaan toteuttaa kaapeli-infrastruktuuriin liittyvistä häiriötilanteista selviytymiseksi. Suomi pitää tärkeänä, että merenalaisen kaapeli-infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamisessa huomioidaan myös tarve uusia nykyistä kaapeli-infrastruktuuria sekä tuoda sen rinnalle täydentävää, uutta teknologiaa hyödyntävää lisäkapasiteettia, jolla voidaan vähentää riippuvuutta nykyisistä yhteyksistä. (EU/1357/2022)

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi